

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

УДК 343.13:004

DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2019.33.162022>

О. Д. Жученко, прокурор Одеської області, аспірант
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Кафедра кримінального права, кримінального процесу та криміналістики
Французький бульвар, 24/26, Одеса, 65058, Україна

ДО ПИТАННЯ ПРО ПЕРЕДУМОВИ РОЗРОБЛЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Статтю присвячено вивченню передумов розроблення електронного кримінального провадження в Україні та встановленню їх взаємозв'язку. Досліджено як передумови, що пов'язані з інформаційно-технічним прогресом, так і ті, які викликані актуальними потребами кримінального процесу. Завдяки цьому окреслено подальші напрями розробки електронного кримінального провадження.

Ключові слова: кримінальний процес, електронне кримінальне провадження, електронний документ, е-урядування, інформаційні системи.

Постановка проблеми. Прогрес у розвитку інформаційних технологій зумовлює всеосяжний перехід до процесу створення, фіксування та передачі інформації в електронному просторі. Доступність електронних інформаційних систем та мережевих технологій протягом останніх років активно впливає на їх використання правоохоронними органами та органами судової гілки влади. Наразі в Україні гостро постає питання про необхідність розробки електронного кримінального провадження. Вивчення передумов, що визначають цю необхідність, допоможе в подальшому провести ґрунтовне дослідження проблем розробки електронного кримінального провадження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання щодо використання електронних інформаційних технологій в кримінальному процесі досліджували такі вітчизняні науковці як А. Б. Антонюк, В. В. Білоус, Ю. Ю. Орлов, А. В. Столітній, С. С. Чернявський та інші вчені. Однак, питання передумов розроблення електронного кримінального провадження в Україні та їх взаємозв'язок недостатньо досліджено.

Метою статті є визначення передумов розроблення електронного кримінального провадження в Україні задля покращення ефективності кримінального процесу.

Виклад основного матеріалу. Стрімкий науково-технічний прогрес як в Україні, так і в світі стимулює поступовий перехід кримінального провадження в електронну сферу.

Так, 13.03.2018 р. Генеральним прокурором України видано наказ № 41 «Про утворення робочої групи з розробки заходів щодо запровадження електронного кримінального провадження» [9]. Метою видання наказу є забезпечення єдності інформаційного поля органів кримінальної юстиції та підвищення ефективності взаємодії між сторонами кримінального провадження. Однак, кінцевою метою є саме запровадження електронного кримінального провадження.

Для розуміння завдань, які необхідно досягнути на шляху до розробки та впровадження електронного кримінального провадження в Україні, вкрай важливо дослідити передумови, що визначають необхідність такого розроблення. Адже, виходячи з умов, за яких розвивається сучасна правоохоронна діяльність та кримінальне судочинство, а також враховуючи потреби, які передували початку розробки електронного кримінального провадження, можливо вірно визначити не лише напрямки його розроблення, але й окреслити основоположну концепцію електронного кримінального провадження.

1. Запровадження електронного документообігу в Україні. Розвиток інформаційних технологій в державі дав поштовх для створення та впровадження систем електронного

документообігу. В країні розповсюджується використання електронних документів та систем, які забезпечують їх обіг як в приватному секторі, так і в державних органах та установах.

Початок впровадження електронного документообігу в Україні пов'язаний з прийняттям Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 р. [8] та Закону України «Про електронні довірчі послуги» від 05.10.2017 р. [7].

Законодавче регулювання та регламентація процесу електронного документообігу на фоні розвитку інформаційних технологій та інформаційно-комунікаційних засобів сприяють поступовому впровадженню в державних органах вказаної системи.

У правоохоронних органах та органах судової влади обсяг річного документообігу обчислюється десятками тисяч документів [13]. Зокрема, це стосується і кримінального провадження, основу якого становлять документи – графічне відображення прийнятих процесуальних рішень, результатів слідчих дій, зібраних доказів, судових рішень. В епоху технічного прогресу фіксування кримінального процесу на паперових носіях морально застаріло. Кримінальний процес найбільш чутливий до швидкості обміну інформацією, що впливає на його ефективність, результативність здійснення досудового розслідування та судового слідства. Застарілі методи обміну інформацією за допомогою паперу, часові розбіжності в здійсненні слідчої дії чи прийняття процесуального рішення з моментом їх документальної фіксації, що досить часто викликає неможливість достовірного встановлення моменту виникнення юридичного факту, – все це перешкоджає темпу розвитку кримінального процесу, який суттєво відстає від розвитку інформаційного суспільства.

Нагальна необхідність переведення документування кримінального провадження в електронний сегмент є базовою передумовою розробки електронного кримінального провадження.

2. Формування електронного врядування України. На сьогодні електронний документообіг є основою діяльності багатьох установ, організацій, органів державної влади. Це призвело до подальшого розвитку інформаційних технологій у сфері надання адміністративних послуг, в тому числі за допомогою Інтернет технологій.

Елементи електронного врядування (далі – е-урядування) в нашій державі почали зароджуватись на початку XXI століття з розповсюдженням засобів для електронної взаємодії між владою та суспільством (e-mail, картки для електронних звернень тощо) [5, с. 124]. Цілеспрямований розвиток е-урядування в Україні розпочався зі створення Державного агентства з питань електронного урядування України (далі – Держагенство). Постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 р. № 492 затверджено положення про Держагенство [10].

Внаслідок розвитку е-урядування в нашій державі значно поширилось впровадження систем електронного документообігу в державних органах, переведено надання державних адміністративних послуг в електронний формат. Крім того, створено Систему електронної взаємодії органів виконавчої влади, до якої наразі підключено 673 органи влади, установи, організації [13]. Ця система, окрім іншого, забезпечує обмін електронними документами між державними органами через мостові канали зв'язку.

Очевидно, що до цього процесу поступово підключаються правоохоронні органи держави. В рамках кримінального провадження важливе місце виділяється обміну документами та інформацією між правоохоронними і судовими органами з одного боку, та між органами державної виконавчої влади і держателями державних реєстрів з іншого боку. Переведення таких процесів в площину електронного обміну з чітко регламентованою процедурою є лише питанням часу.

Крім того, в рамках розвитку е-урядування Кабінетом Міністрів України розпорядженням від 20.09.2017 р. № 649-р схвалено Концепцію розвитку електронного урядування в Україні [12]. Відповідно до її положень, основними завданнями із забезпечення розвитку електронного урядування у базових галузях України є запровадження інформаційно-телекомунікаційних систем підтримки прийняття управлінських рішень та автоматизації адміністративних процесів, у тому числі у сфері охорони прав і свобод людини.

Окремим положенням визначено запровадження єдиної інформаційної системи правоохоронних органів.

Потреба в централізованому об'єднанні процесу обміну електронною інформацією та доступу до інформаційних систем в рамках кримінального процесу породжує необхідність розробки електронного кримінального провадження.

3. Створення відомчих електронних інформаційно-комунікаційних систем. Наразі в правоохоронних органах України створено та впроваджено ряд систем, які дають поштовх для розробки електронного кримінального провадження.

За даними А. В. Столітнього, «під час кримінального провадження використовується близько десяти «базових» та півсотні «допоміжних» таких систем [14, с. 188]. Основною системою обліку кримінальних проваджень в Україні виступає Єдиний реєстр досудових розслідувань (далі – ЄРДР). Він являє собою електронну базу даних, відповідно до якої здійснюються збирання, зберігання, захист, облік, пошук, узагальнення даних у кримінальному провадженні [11]. Фактично ЄРДР використовується для внесення відомостей та обліку основної інформації про кримінальне правопорушення та правопорушника, а також про основні процесуальні рішення, прийняті протягом кримінального процесу. Однак, він не являє собою повноцінну систему електронного провадження. Крім того, ЄРДР та решта інформаційно-комунікаційних систем правоохоронних органів не пов'язані між собою, а отримання та пересилання даних здійснюється вручну або в напівавтоматичному ненадійному режимі [14, с. 188].

Робота з паперовими документами стає дедалі малоефективною. Тому, в окремих випадках правоохоронні органи створюють та впроваджують відомчі системи електронного документообігу, які ніяким чином не пов'язані ні з ЄРДР, ні з іншими інформаційно-аналітичними системами, що використовуються в кримінальному провадженні.

Хоча описані вище системи є розрізнені та не мають між собою належної взаємодії, проте досвід в їх розробці та використанні на практиці став підґрунтям та основою для подальшої розробки електронного кримінального провадження.

4. Розробка Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Ще однією передумовою розробки електронного кримінального провадження є започаткований декілька років тому процес розробки Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (далі – ЄСІТС). Це – організаційно-технічна система, що забезпечує функціонування електронного судочинства в Україні.

Запровадження ЄСІТС передбачено Законом України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 03.10.2017 р. № 2147-VIII [6]. У рамках роботи ЄСІТС передбачено функціонування ряду підсистем: єдиний контакт-центр судової влади України; єдина підсистема управління фінансово-господарськими процесами; офіційна електронна адреса (Електронний кабінет); офіційний веб-портал «Судова влада України»; Єдиний державний реєстр судових рішень; підсистема «Електронний суд»; модуль «Автоматизований розподіл»; модуль «Судова статистика».

Підсистема «Електронний суд» забезпечує обмін електронними документами між учасниками судового процесу. А такий обмін, як зазначалось вище, є однією із функцій, яку має в себе включити електронне кримінальне провадження. І хоча використання даної підсистеми в рамках кримінального процесу на нормативно-правовому рівні поки не регламентоване, однак це залишається лише питанням часу. І знову постає актуальне питання щодо функціонування системи обміну електронними документами по каналу «орган досудового розслідування – прокуратура – суд».

Крім того, Єдиний державний реєстр судових рішень – ще одна підсистема, яка сприяє розробці електронного кримінального провадження. Органи прокуратури повинні мати доступ до повних текстів судових рішень в рамках електронного кримінального провадження. Це дасть змогу правоохоронному органу в повній мірі користуватись повноваженнями щодо відслідковування судових рішень та належного реагування.

5. Пожвавлення міжвідомчого обміну інформацією. Описані в попередніх пунктах процеси призводять до вжиття заходів не лише щодо внутрішньовідомчого обміну електронними документами та інформацією, але і до аналогічних змін і на міжвідомчому рівні.

У системі правоохоронних органів України рівень інформаційно-комунікаційного забезпечення відрізняється не лише між різними відомствами, але і на міжрегіональних рівнях всередині одного органу. Проте все частіше спостерігається поодинокі запровадження локальних рішень щодо обміну електронними документами навіть на районних рівнях.

Обмін електронними документами та інформацією між судовими та правоохоронними органами – найбільш чутлива проблема, оскільки гостро стоїть питання процесуальних строків, протягом яких повинен бути розглянутий документ. Часто такі строки обчислюються годинами, а тому миттєве направлення до суду електронного документу для розгляду забезпечить дотримання вимог Кримінального процесуального кодексу України.

Актуальним залишається питання концентрації доступу до інформаційних систем та баз даних, держателями яких є різні органи. Це стосується як внутрішніх баз органів кримінальної юстиції, так і баз органів виконавчої влади. Адже, доступ до відповідних реєстрів в рамках розслідування кримінального провадження забезпечить оперативне прийняття процесуальних рішень відносно осіб та майна. Такий доступ для органів досудового розслідування, прокуратури та суду можливо об'єднати в єдиній оболонці електронного кримінального провадження.

6. Необхідність у прийнятті комплексних рішень та аналізу інформації. Зростання обсягу кримінальних правопорушень в країні, зміна структури правопорушень, постійне збільшення кількості даних, які необхідно отримати та рішень, які необхідно приймати в рамках кримінального провадження призводить до збільшення документів та інформації, які правоохоронним органам необхідно обробляти, аналізувати і зберігати.

Зростає роль аналітичної діяльності в кримінальному процесі. За таких умов правоохоронні органи потребують систему, яка дозволить проводити аналіз та сприятиме прийняттю рішень на двох рівнях: мікрорівень (в рамках окремого кримінального провадження) та макрорівень (в рамках загальної координаційної діяльності щодо протидії та боротьби зі злочинністю).

На першому рівні слідчому та прокурору необхідно отримати зведену інформацію щодо нормативно-правових джерел, методичних рекомендацій, судової практики, які стосуються того чи іншого злочину. На підставі даних щодо тяжкості злочину, особливостей його вчинення, кількості потерпілих, територіальності, а також поведінки учасників процесу необхідно примати рішення про обсяг досудового розслідування, доцільність проведення тих чи інших слідчих дій та експертиз.

На другому рівні органи досудового розслідування та прокуратури здійснюють постійну роботу щодо аналізу стану злочинності. Сюди відноситься вивчення даних про динаміку та структуру злочинності, особливості соціально-економічного стану регіону, розробляються карти злочинності, вживаються комплексні координаційні заходи.

Для проведення такої роботи на обох рівнях витрачається значна кількість часу та людських ресурсів: проводяться наради, створюються координаційні центри. Значний обсяг інформації аналізується або за допомогою вбудованих засобів інформаційно-аналітичних систем (рівень комплексності яких залишає бажати кращого), або з використанням стороннього програмного забезпечення (Microsoft Excel, Access, інші СУБД тощо). Задля спрощення та автоматизації таких процесів правоохоронними органами на регіональних рівнях розробляються власні рішення. Наприклад, розборка інтерактивних карт злочинності прокуратурою Одеської області та ГУНП в Харківській області.

Однак така робота повинна проводитись комплексно, автоматизовано та скоординовано в рамках однієї системи. Знову звернувшись до інформаційно-технічного прогресу та його здобутків, розуміємо, що 80% описаної вище роботи можна доручити такій системі.

Отже, на стику реальних потреб в прийнятті комплексних рішень та аналізу інформації в рамках кримінального процесу, а також можливостей щодо вирішення цих проблем з'являється необхідність в розробці електронного кримінального провадження. Як бачимо, це є вимогою сьогодення.

7. Необхідність у посиленні заходів щодо неухильного додержання прав і свобод громадян. Сьогодні Україна продовжує йти шляхом розбудови правової держави, переймаючи європейський досвід. Захист основоположних прав і свобод громадян – один з найважливіших принципів на цьому шляху. Ці ж принципи лежать в основі кримінального процесуального законодавства.

Притягнення до відповідальності особи, що вчинила кримінальне правопорушення – одне з основних завдань кримінального провадження. Однак, на практиці не рідко трапляються випадки нехтування решти завдань та засад кримінального провадження.

Від правоохоронної та судової системи нашої держави постійно вимагається забезпечувати охорону прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, недопущення випадків обвинувачення чи засудження невинуватих осіб та застосування відносно них необґрунтованого процесуального примусу. На жаль, про порушення цих вимог свідчать численні рішення Європейського Суду з прав людини проти України [16, с. 25].

Переважає більшість випадків порушення прав учасників кримінального процесу – людський фактор. Адже, Конституція України гарантує кожній людині та громадянину усі права і свободи, які вимагаються Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. [2; 3]. у свою чергу, Кримінальний процесуальний кодекс розроблений з дотриманням вимог Конституції України. КПК України чітко визначає засади кримінального провадження (глава 2), які якнайкраще характеризують завдання процесу [4]. Крім того, КПК України чітко і однозначно регламентує весь кримінальний процес. Тому, саме помилка слідчого, прокурора, іншої посадової особи правоохоронного органу породжує порушення законодавства.

Невірна кваліфікація кримінального правопорушення, порушення процедури проведення слідчих дій, поверхнево проведене досудове розслідування, порушення закону при прийнятті процесуального рішення, невинуваті затримання досудового розслідування та порушення процесуальних строків – все це призводить до суттєвого порушення прав учасників процесу.

Розвиток інформаційних технологій вже давно надав можливість втілити у комп'ютерній програмі реалізацію чітко регламентованих алгоритмів послідовних дій та необхідних обмежень. В свою чергу, алгоритми таких дій та перелік обмежень в кримінальному процесі, як зазначалось вище, визначений українським законодавством. Це надає змогу розробити систему, яка виключить технічні можливості порушити права та свободи учасника процесу, мінімізувавши рівень людського фактору.

В ЄРДР частково реалізовано такі функції, однак досить обмежено. Реєстр відслідковує лише строки досудового розслідування, затримання особи та застосування запобіжних заходів. Слідчий, прокурор, керівник органу прокуратури чи органу досудового розслідування мають змогу самостійно відслідкувати випадки порушення строків або їх наближення. Однак функції попередження їх порушень незалежно від волі користувача – відсутні. В ЄРДР не реалізовано «філософського принципу» кримінального провадження – не виявити та усунути порушення прав людини, а попередити та не допустити цього.

За допомогою системи обмеження в підготовці безпідставних клопотань та постанов, завчасного оповіщення (в тому числі і на мобільні пристрої) про наближення граничних строків тримання під вартою підозрюваного, тимчасового вилучення майна тощо можливо розробити не лише систему обліку кримінального провадження і накопичення його матеріалів, але і систему «розумного» кримінального провадження, яке здатне захистити громадян від безпідставного обмеження їх прав, а посадовця правоохоронного органу – від помилки.

Отже, розвиток інформаційно-технічних можливостей є також передумовою, що визначає необхідність подальшого розроблення електронного кримінального провадження.

Висновки. Таким чином, можемо констатувати, що необхідність в розробленні електронного кримінального провадження в Україні з'явилась не спонтанно. Процес переходу кримінального провадження в електронне середовище здійснюється поступово, для чого існує ряд передмов. До них відносяться як ті, що пов'язані з інформаційно-технічним прогресом (розвиток СЕД, е-урядування, інформаційно-комунікаційних засобів), так і ті, що пов'язані з потребами сьогодення (пришвидшення відомчого та міжвідомчого обміну інформацією, покращення стану додержання прав і свобод людини, необхідність в комплексному аналізі інформації та прийнятті рішень).

Дослідивши передумови розроблення електронного кримінального провадження, ми з'ясували що варто очікувати від такої системи та які завдання вона повинна виконувати. Комплексний аналіз кримінального провадження, реалізація обміну інформацією та електронними документами, впровадження інтелектуальних алгоритмів розслідування злочину, впровадження системи запобігання порушенню прав і свобод громадян – лише частина з них. На підставі отриманих результатів необхідно розробити єдину концепцію електронного кримінального провадження.

Список літератури

1. Антонюк А.Б. Деякі аспекти впровадження електронного урядування в Україні на прикладі досвіду зарубіжних країн. Законодавство України та країн ЄС у світі сучасних активних реформаційних процесів : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (26.02.2016 р. м. Київ) : Громадська організація «Фундація науковців та освітян», 2016. С. 16–20.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Міжнародний документ від 04.11.1950 № 995_004. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004 (дата звернення: 18.03.2017).
3. Конституція України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 18.03.2017).
4. Кримінальний процесуальний кодекс України : Кодекс від 13.04.2012 № 4651-VI. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 18.03.2017).
5. Міхровська М.С., Черноус А.Г. Деякі аспекти впровадження електронного урядування в Україні на прикладі досвіду зарубіжних країн. Право і суспільство. 2016. № 2 ч. 2. С. 122–127.
6. Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів : Закон України від 03.10.2017 р. № 2147-VIII. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147-19> (дата звернення: 18.03.2019).
7. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15> (дата звернення: 18.03.2019).
8. Про електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 р. № 2155-VIII. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19> (дата звернення: 18.03.2019).
9. Про утворення робочої групи з розробки заходів щодо запровадження електронного кримінального провадження : Наказ ГПУ від 13.03.2018 № 41. Офіційний сайт Генеральної прокуратури України. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/nakaz2018.html> (дата звернення: 18.03.2019).
10. Про затвердження Положення про Державне агентство з питань електронного урядування України : Постанова КМУ від 01.10.2014 № 492. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/492-2014-п> (дата звернення: 18.03.2019).
11. Про затвердження Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань : Наказ ГПУ від 06.04.2016 № 139. Законодавство України. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0680-16> (дата звернення: 18.03.2019).
12. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : Розпорядження КМУ від 20.09.2017 № 649-р. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-р> (дата звернення: 18.03.2019).
13. Система електронної взаємодії органів виконавчої влади (СЕВ ОБВ). Державне агентство з питань електронного урядування України. URL: <https://www.e.gov.ua/ua/projects/elektronnij-dokumentobig/> (дата звернення: 18.03.2019).
14. Столітній А. В. Вдосконалення електронного сегмента кримінального провадження. Право і суспільство. 2017. № 2 ч. 2. С. 187–191.
15. Ткач Л. М., Макаренко А. В. Система електронного урядування як форма взаємодії влади і суспільства. «Молодий вчений». 2017. № 5 (45). С. 131-134.
16. Уваров В. Г. Застосування практики Європейського Суду з прав людини та норм міжнародно-правових актів в удосконаленні кримінального судочинства України : Монографія. Дніпропетровськ : Дніпропетровський держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2012. 404 с.

О. Д. Жученко, прокурор Одесской области, аспирант
Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова
Кафедра уголовного права, уголовного процесса и криминалистики
Французский бульвар, 24/26, Одесса, 65058, Украина

К ВОПРОСУ О ПРЕДПОСЫЛКАХ РАЗРАБОТКИ ЭЛЕКТРОННОГО УГОЛОВНОГО ПРОИЗВОДСТВА В УКРАИНЕ

Резюме

Статья посвящена изучению предпосылок разработки электронного уголовного производства в Украине и установлению их взаимосвязи. Отмечено, что стремительный научно-технический прогресс как в Украине, так и в мире стимулирует постепенный переход уголовного производства в электронную сферу. В статье определены и рассмотрены следующие предпосылки: введение электронного документооборота в Украине; создание ведомственных электронных информационно-коммуникационных систем; разработка Единой судебной информационно-телекоммуникационной системы; оживление межведомственного обмена информацией; необходимость в принятии комплексных решений и анализа информации; усиление мер по неуклонному соблюдению прав и свобод граждан.

Ключевые слова: уголовный процесс, электронное уголовное производство, электронный документ, е-управление, информационные системы.

O. D. Zhuchenko, Prosecutor of the Odessa Region, Graduate Student
Odessa I. I. Mechnikov National University
the Department of Criminal Law, Criminal Process and Criminalistics
Frantsuzskiy Boulevard, 24/26, Odessa, 65058, Ukraine

ABOUT THE QUESTION OF PREREQUISITES OF DEVELOPMENT OF ELECTRONIC CRIMINAL PROCEEDINGS IN UKRAINE

Summary

The article is devoted to researching the prerequisites for the development of electronic criminal proceedings in Ukraine and the establishment of their relationships. The rapid scientific and technical progress both in Ukraine and in the world stimulates the gradual transition of criminal proceedings to the electronic sphere. In article these prerequisites are defined and characterized: the introduction of electronic document management in Ukraine; the creation of departmental electronic information and communication systems; the development of a Unified judicial information and telecommunications system; the recovery of interdepartmental exchange of information; the need for acceptance of complete solutions and analysis of information: the strengthening of measures to respect for the rights and freedoms of citizens.

Key words: criminal procedure, electronic criminal proceedings, electronic document, e-government, information systems.